

Sygn. akt VII Kz 266/21

Sygn. akt Sądu Rej. w K.(...)

POSTANOWIENIE

Dnia 11 czerwca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie, VII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Dariusz Firkowski

Protokolant: st. sekr. sąd. Elżbieta Łotowska

po rozpoznaniu w sprawie cudzoziemki **L. (...)** oraz pozostającej pod jej opieką małoletniej (...)

zażalenia pełnomocnika cudzoziemki na postanowienie Sądu Rejonowego w K. z dnia 14 maja 2021 r., sygn. akt (...)

w przedmiocie przedłużenia okresu pobytu w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców w K. na okres od dnia 26.04.2021 r. do dnia 24.07.2021 r. godz. 02.00

na podstawie art. 437 § 2 k.p.k.

postanawia:

1/ zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że uchylić stosowany wobec cudzoziemki **L. (...)** oraz małoletniej pozostającej pod jej opieką (...) środek w postaci pobytu w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców w K., nie uwzględniając wniosku Komendanta (...) Oddziału Straży Granicznej o jego przedłużenie do 24 lipca 2021 r. godz. 02.00;

2/ zobowiązać cudzoziemkę **L. (...)** oraz małoletnią pozostającą pod jej opieką (...) do zamieszkania w(...)oraz zgłaszania się 2 razy w tygodniu w placówce Straży Granicznej właściwej dla miejsca pobytu,

3/ zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adwokat M. K. kwotę 210 (dwieście dziesięć) zł tytułem opłaty za zastępstwo procesowe cudzoziemki **L. (...)** pełnione z urzędu w postępowaniu odwoławczym oraz kwotę 48,30 (czterdzieści osiem złotych i trzydzieści groszy) zł tytułem podatku od towarów i usług od tej opłaty.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w K.postanowieniem z dnia 14 maja 2021 r. wydanym w sprawie o sygn. (...), na podstawie art. 89 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzieleniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przedłużył pobyt cudzoziemki **L. (...)** oraz pozostającej pod jej opieką małoletniej (...) w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców w K. na okres od dnia 26.04.2021 r. do dnia 24.07.2021 r. godz. 02.00.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożyła pełnomocnik cudzoziemki, która zaskarżyła je w całości i orzeczeniu zarzuciła naruszenie następujących przepisów postępowania mających wpływ na treść wydanego w sprawie orzeczenia, a mianowicie:

- art. 398 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach przez niewzięcie pod uwagę dobra małoletniej **E. R.** oraz niezbadanie możliwości zastosowania i w efekcie niezastosowanie wobec cudzoziemki i jej małoletniej siostrzenicy środków wolnościowych, w sytuacji gdy w niniejszej sprawie takie środki winny być zastosowane;

- art. 403 ust. 7a ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach przez niedostateczne rozważenie możliwości zastosowania wobec cudzoziemki i małoletniej **E. R.** innych środków niż pobyt w strzeżonym ośrodku;

- art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. w zw. z art. 404 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach

przez oddalenie wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego psychologa i psychiatry oraz przetłumaczenia i dopuszczenia dowodu z dokumentacji lekarskiej cudzoziemki, a tym samym nierozważnie w dostatecznym stopniu okoliczności uzasadniających zastosowanie wobec cudzoziemki i małoletniej E. R. innych środków niż pobyt w strzeżonym ośrodku;

- art. 400 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach przez niezwołnienie L. M. i małoletniej E. R. ze strzeżonego ośrodka, pomimo, że dalszy pobyt w ośrodku zagraża ich zdrowiu, zaś stan psychofizyczny cudzoziemki wskazuje, że była poddana przemocy.

W oparciu o powyższe wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia i nieuwzględnianie wniosku Komendanta (...) Oddziału Straży Granicznej o przedłużenie okresu pobytu w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców. Ewentualnie wniosła o zastosowanie wobec cudzoziemki i jej małoletniej siostrzenicy jednego ze środków wskazanych w art. 398 ust. 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach np. umieszczenie w otwartym ośrodku dla cudzoziemców do momentu zakończenia postępowania o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie pełnomocnika cudzoziemki okazało się zasadne, skutkując koniecznością zmiany zaskarżonego postanowienia o przedłużeniu pobytu cudzoziemki i pozostającej pod jej opieką małoletniej w strzeżonym ośrodku przez uchylenie tego środka i zastosowanie środka alternatywnego do detencji.

Na wstępie podkreślić jednak należy, że słusznie ustalił Sąd I instancji w treści zaskarżonego postanowienia, iż w realiach analizowanej sprawy spełnione zostały przesłanki z art. 89 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którym w przypadku gdy cudzoziemiec przebywający w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców wskutek wykonania postanowienia sądu, wydanego na podstawie ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, sąd wydaje postanowienie w sprawie przedłużenia okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców, w przypadku gdy zachodzi którakolwiek z okoliczności, o których mowa w art. 87 ust. 1.

Zarazem jednak, zasadnie wskazano w treści środka odwoławczego, że wydając zaskarżone rozstrzygnięcie, Sąd nie poczynił dostatecznych rozważań co do możliwości zastosowania wobec cudzoziemki i pozostającej pod jej opieką małoletniej środków alternatywnych do detencji. Podkreślić przy tym należy, że w przedmiotowej sprawie obecnie wystarczającym jest zastosowanie wobec cudzoziemki i małoletniej środków, o których mowa w art. 88 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w postaci zobowiązania do zgłaszania się w określonych odstępach czasu do wskazanego organu i zamieszkania w wyznaczonym miejscu.

W myśl art. 89 ust. 7 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej Sąd, rozpatrując wniosek o przedłużenie okresu pobytu wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, w strzeżonym ośrodku, ocenia, czy istnieje możliwość zastosowania środków, o których mowa w art. 88 ust. 1. W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie istnieje możliwość zastosowania wobec cudzoziemki i pozostającej pod jej opieką małoletniej środka alternatywnego do detencji.

Należy mieć na uwadze, że cudzoziemka ma pod opieką małoletnią siostrzenicę. Niewątpliwie przebywanie przez długi okres zarówno cudzoziemki, jak i pozostającej pod jej opieką małoletniej, w zamkniętym ośrodku może negatywnie wpływać na ich stan psychofizyczny, w szczególności małoletniego dziecka.

Rzecznik Praw Dziecka w wystąpieniu generalnym z dnia 06 marca 2018 r., podkreślił znaczenie art. 3 ust. 1 Konwencji o prawach dziecka, który stanowi, iż: „We wszystkich działaniach dotyczących dzieci, podejmowanych przez (...) sądy, władze administracyjne lub ciała ustawodawcze, sprawą nadrzędną będzie najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka”. Zasada ta, z mocy art. 9 oraz 91 ust. 1 i 2 w zw. z art. 241 ust. 1 Konstytucji RP stanowi część krajowego porządku prawnego i powinna być bezpośrednio stosowana, zaś w przypadku kolizji z przepisami ustaw – posiada pierwszeństwo. W analizowanym wystąpieniu zasygnalizowano konieczność wnikliwego badania, przy poszanowaniu zasady dobra dziecka, możliwości stosowania środków alternatywnych do detencji przy

rozstrzyganiu odnośnie do pobytu w strzeżonym ośrodku małoletnich cudzoziemców. O nieskuteczności środków alternatywnych do detencji nie może a priori przesądzać fakt, że cudzoziemka nielegalnie przekroczyła granicę państwową Rzeczypospolitej Polskiej.

Zagadnienie przedłużania detencji małoletnich cudzoziemców było również przedmiotem orzekania Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. W wyroku z dnia 10 kwietnia 2018 r. B. i in. p-ko Polsce (skarga nr (...)) Trybunał podkreślił, że umieszczenie dziecka w strzeżonym ośrodku nie stanowi zapewnienia najlepszego interesu dziecka. W pierwszym rzędzie należy rozważyć zastosowanie środków wolnościowych, zaś detencja powinna zawsze być rozwiązaniem, po które sięga się w ostateczności.

Mając powyższe na względzie, podzielając argumentację podniesioną w treści środka odwoławczego, zaskarżone postanowienie należało zmienić, uznając, że obecnie nie istnieją wystarczające przesłanki do kontynuowania stosowania wobec cudzoziemki L. (...) oraz pozostającej pod jej opieką małoletniej (...) środka detencyjnego w postaci pobytu w strzeżonym ośrodku w sytuacji gdy nie ma przeszkód, aby zastosować wobec wymienionych środki alternatywne przewidziane w art. 88 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W tym stanie sprawy orzeczono jak w sentencji postanowienia.